

SLOVENSKI IMPRESIONISTI

Impresionisti so posvečali posebno pozornost svetlobnim učinkom in barvam, upodabljali so neposredne, tudi bežne vtise in razpoloženja. V impresionizmu so slikali s čistimi barvami, ki so jih nanašali na platno drugo ob drugi nepomešane, tako da se šele v očesu združijo v tonske celote. Na ta način so dosegli migotajočo soigro barv, kar je slikar Anton Ažbe imenoval kristalizacija barv in diamantni učinek.

Predstavniki slovenskega impresionizma so: Rihard Jakopič, Ivan Grohar, Matija Jama in Matej Sternen.

RIHARD JAKOPIČ

RIHARD JAKOPIČ je bil slikar, organizator in osebnost. Slikal je predvsem impresionistične slike.

Jakopič se je rodil leta 1869, umrl pa je leta 1943.

Jakopič je študiral na realki v Ljubljani, a je kmalu, že v šestem razredu opustil študij ter se posvetil slikarstvu. Leta 1887 se je vpisal na umetniško akademijo na Dunaju, kasneje pa je odšel v München, kjer je študiral dva semestra na akademiji. Kasneje je z prijatelji ustanovil lastno privatno šolo.

Na Jakopiča je močan vtis naredila razstava francoskih impresionistov. Proti koncu stoletja se je zbližal z Matijo Jamo. Skupaj sta začela slikati v naravi. Jakopiča niso zanimale umetnostne teorije kakor Jamo, pri slikanju ga je namreč vodil njegov zanesljiv instinkt. Jakopič je postavil temelj za kasnejši razvoj slovenskega likovnega modernizma.

Jakopič se je v svojih slikah že precej dotikal tistih razpoloženjskih vsebin, ki jih tudi francoski impresionizem v takšnih oblikah ni poznal, pač pa ga lahko najdemo pri ruskih in čeških slikarjih.

Ravno Jakopič je bil tisti, ki je Groharja dobesedno odkril in ga nato vodil v novo smer ter ga napolnil k študiju Segantinija; on je prvi slikal sejalice ter razširil ikonografski svet »impresionizma« daleč čez njegove naturalistične

meje. Jakopiču je kasneje uspelo, da je premostil nasprotje med impresionizmom in mlajšim rodom in je tako še danes aktualen.

Jakopičeva dela so bila vedno nekaj posebnega. Naslikal je nemalo število impresionističnih del:

- * **Breze v jeseni** je naslikal leta 1903
- * **Počivajoči kosci**
- * **Med brezami**
- * **Med bori** (V gozdu)
- * **V rdečem**
- * **Križanke** , 1909
- * **Sava** ,l. 1922

—

In še nešteto drugih bi se našlo.

Umetnost Riharda Jakopiča je v tem stoletju močno obogatila našo umetniško izraznost in dojemljivost zanjo. In prav zato bo Jakopič tudi v bodočih presojah tisti slikar, ki je ustvaril osnove, na katerih se je razvijalo, čeprav po svojih poteh, slikarstvo slovenskega modernizma v 20. stoletju.

IVAN GROHAR

Ivan Grohar je kot kmečki delavec in hlapec v Sorici odraščal v okolju, kjer je še živela domača obrt, slikanje na steklo in na panjske končnice. Bil je res talentiran slikar, odkril pa ga je Rihard Jakopič leta 1895. Grohar je začel kot slikar portretov in kmečkega okolja

Resnično velik vtis nanj je naredila Segantinijeva razstava v Münchnu. Po letu 1900 se je Grohar odločno usmeril na pot impresionizma.

Njegov dela:

- * **Grabljice** l. 1902
- * **Pomlad** l. 1903
- * **Sejalec** l.1907
- * **Pogled s Tivolija** l. 1925

MATIJA JAMA

Jama je končal gimnazijo v Ljubljani in v Zagrebu ter tam študiral eno leto pravo.

Leta 1892 je odšel v München, kjer se je vpisal v privatno šolo. Šele pogovor z Jakopičem mu je odprl oči in se je zavedel, da mu leži delo v naravi in v polni dnevni svetlobi.

Matija Jama je delal skupaj z Jakopičem v okolici Ljubljane in na Hrvaškem. Jama je impresionizmu ostal zvest do svoje smrti.

Dela:

- * **Vrbe**
- * **Ob potoku**
- * **Ljubljansko barje**
- * **Kolo**
- * **Cvetlice na oknu**
- * **Pristanišče Amsterdam**

MATEJ STERNEN

Sternen je najprej obiskoval meščansko šolo v Krškem in imel že stike s podeželskimi slikarsko obrtniškimi delavnicami. Študiral je v obrtni šoli v Gradcu, nato pa je odšel na Dunaj na akademijo.

Sternen je poletja preživel doma in slikal na prostem. Obvladal pa je tudi fresko tehniko. Pozimi se je vedno vračal nazaj v München. V Münchnu se je zblížal z Jakopičem in Jamo, kasneje pa še z Groharjem.

Sternenova dela:

- * **Rdeči parazol** l. 1904
- * **Dekle s slamnikom** l. 1905
- * **Na divanu** l. 1909
- * **Ležeči akt** l. 1913

- * Dekle s knjigo l. 1917
- * Dekle pri zrcalu
- * Rože

Naši impresionisti so storili verjetno največ kar so sploh lahko storili. V tej slikarski so ustvarili nekaj skoraj neponovljivega. Zato smo Slovenci lahko ponosni, da so nam slikarji zapustili tako veliko dediščino.

